KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2018/108

(2018. gada 23. janvāris)

par ārkārtas pasākumu atbalsta veidā, kurš paredzēts lauksaimniekiem sakarā ar plūdiem un spēcīgām lietusgāzēm atsevišķos Lietuvas, Latvijas, Igaunijas un Somijas apgabalos

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ([1]), un jo īpaši tās 221. panta 1. punktu,

tā kā:

(1) Laikā no 2017. gada augusta līdz oktobrim Lietuvu, Latviju, Igauniju un Somijas dienvidu daļu skāra spēcīgas lietusgāzes, kuru rezultātā applūda ievērojama daļa šo dalībvalstu aramzemes. Kopējais nokrišņu daudzums no 2017. gada augusta līdz oktobrim krietni pārsniedza nokrišņu daudzuma vidējo rādītāju. Šādas neparasti spēcīgas lietusgāzes tik ilgstošā laika periodā iepriekš nav pieredzētas. Turklāt agrīns ziemas sākums ar sniegu un zemu temperatūru radīja sējai īpaši nelabvēlīgus apstākļus. Līdz ar to nebija iespējams veikt ievērojamu daļu no tobrīd notiekošās un vēl gaidāmās ziemāju sējas 2018./2019. tirdzniecības gada ražai.

(2) Tā rezultātā lauksaimniekiem, kuru saimniecības atrodas plūdu skartajos apgabalos Lietuvā, Latvijā, Igaunijā un Somijā, turpmāko ienākumu zaudējums gan no sēšanai nepieejamajiem aramzemes hektāriem, gan no jau apsētajiem un spēcīgajos plūdos zaudētajiem hektāriem nodarīs ārkārtīgi lielu kaitējumu gaidāmajā 2018./2019. ražas tirdzniecības gadā. Šī ir īpaša problēma Regulas (ES) Nr. 1308/2013 221. panta nozīmē. Šī īpašā problēma nav risināma ar pasākumiem, kas veicami saskaņā ar minētās regulas 219. vai 220. pantu, jo tā nav nedz tieši saistīta ar kādu esošu tirgus traucējumu vai draudiem, ka šādi traucējumi varētu rasties, nedz saistīta ar pasākumiem dzīvnieku slimību izplatības apkarošanai vai ar patērētāju uzticības zaudēšanu sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselības risku dēļ.

(3) Lai kompensētu turpmākos ekonomiskos zaudējumus, kas saistīti ar gaidāmo 2018./2019. ražas tirdzniecības gadu, kā ārkārtas pasākums būtu jāparedz finansiāla kompensācija par atbalsttiesīgiem hektāriem skartajos apgabalos.

(4) No Savienības tirgus stabilitātes viedokļa Savienības interesēs ir, lai pasākums attiektos vienīgi uz tiem lauksaimniekiem, kuri ienākumus zaudēs ziemāju platībās radušos zaudējumu dēļ. Turklāt atbalsts būtu jāattiecina tikai uz visvairāk skartajiem lauksaimniekiem. Lauksaimnieks uzskatāms par visvairāk skarto tad, ja ziemāju platībās radušos zaudējumu īpatsvars vienā dalībvalstī sasniedz vismaz 30 % no viņa kopējām ziemāju platībām attiecīgajā dalībvalstī. Turklāt, lai izvairītos no pārmērīgas kompensācijas riska, atbalsts par atbalsttiesīgiem hektāriem, kas plūdu dēļ nav izmantojami ziemāju sējai, būtu jāierobežo. Šā iemesla dēļ attiecīgo dalībvalstu lēmumam par atbalsta summu par atbalsttiesīgu hektāru nebūtu jāpārsniedz vidējā tiešo maksājumu summa par hektāru 2017. kalendārajā gadā šajās dalībvalstīs. Atbalsta kopsumma un kopējais budžeta piešķīrums būtu jāpamato ar informāciju, kas no attiecīgajām dalībvalstīm saņemta attiecībā uz plūdos un spēcīgajās lietusgāzēs skarto hektāru skaitu.

(5) Lai izvairītos no dubultas finansēšanas riska, attiecīgajiem atbalsttiesīgu hektāru zaudējumiem nevajadzētu būt jau kompensētiem ar jebkāda veida valsts atbalstu vai apdrošināšanu, un atbalsts būtu jāattiecina tikai uz tiem atbalsttiesīgajiem hektāriem, par kuriem nav saņemts cits Savienības finansiālais ieguldījums par tiem pašiem zaudējumiem.

(6) Būtu jāatļauj attiecīgajām dalībvalstīm piešķirt papildu atbalstu, ja ir izpildīti ar šo regulu noteiktie nosacījumi un ievērots tajā noteiktais termiņš.

(7) Atbalstu var piešķirt tikai, pamatojoties uz pieteikumu, kas iesniegts saskaņā ar attiecīgo dalībvalstu tiesību aktos noteiktajām metodēm un termiņiem.

([1]) OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

(8) Būtu jāparedz noteikums, ka kompetentajām iestādēm jāveic visi vajadzīgie pasākumi un prasītās pārbaudes, kā arī attiecīgi jāinformē Komisija. Minētajās pārbaudēs jo īpaši būtu jāietver pārbaudes par atbalsta pieteikuma atbalsttiesīgumu un pareizību. Atbalsttiesīgo hektāru skaits būtu jākontrolē, pamatojoties uz visiem kompetento iestāžu rīcībā esošajiem attiecīgajiem līdzekļiem, tostarp uz pārbaudēm saimniecībās.

(9) Ārkārtas pasākumam būtu jābūt spēkā ne ilgāk kā 12 mēnešus no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

(10) Lai nodrošinātu šā pasākuma budžeta pareizu pārvaldību un laicīgu maksājumu lauksaimniekiem, tiesības saņemt Savienības daļējo finansējumu būtu jāattiecina vienīgi uz tiem maksājumiem, ko attiecīgās dalībvalstis saņēmējiem izmaksājušas vēlākais līdz 2018. gada 30. septembrim. Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 907/2014 ([1]) 5. panta 2. punkts nebūtu jāpiemēro.

(11) Lai Savienība varētu uzraudzīt šā ārkārtas pasākuma efektivitāti, attiecīgajām dalībvalstīm būtu jāsniedz Komisijai sīka informācija par tā īstenošanu. Lai Savienība varētu veikt finanšu kontroli, šīm dalībvalstīm būtu jāpaziņo Komisijai par maksājumu noskaidrošanu.

(12) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

1. Ievērojot 2. un 5. panta ierobežojumus, Savienības atbalsts lauksaimniekiem ir pieejams, par hektāriem zemes, kas atrodas Lietuvā, Latvijā, Igaunijā un Somijā un ko nav iespējams izmantot ziemāju sējai, vai kas jau apsēta 2018./2019. tirdzniecības gada ražai un zaudēta sakarā ar plūdiem un spēcīgām lietusgāzēm, kas šajās dalībvalstīs bija laikā no 2017. gada augusta līdz oktobrim, ar nosacījumu, ka:

a) šie zemes hektāri sasniedz vismaz 30 % no lauksaimnieka kopējām ziemāju platībām attiecīgajā dalībvalstī;

b) lauksaimnieki par tiem pašiem zaudējumiem nav saņēmuši nekādu citu valsts atbalstu, apdrošināšanu vai atbalstu, kas finansēts ar Savienības ieguldījumu, izņemot ar šo regulu paredzēto atbalstu.

2. Atbalsttiesīgo hektāru skaitu uz vienu lauksaimnieku attiecīgās dalībvalstis nosaka saskaņā ar 1. punktā minētajiem nosacījumiem.

2. pants

1. Saskaņā ar 2. un 4. punktā minētajiem nosacījumiem katra attiecīgā dalībvalsts pieņem lēmumu par atbalsta summu par vienu atbalsttiesīgo hektāru.

2. Savienības izdevumi, kas radušies saskaņā ar 1. pantu, nepārsniedz šādu kopsummu:

a) EUR 9 120 000 Lietuvai;

b) EUR 3 460 000 Latvijai;

c) EUR 1 340 000 Igaunijai;

d) EUR 1 080 000 Somijai.

([1]) Komisijas 2014. gada 11. marta Deleģētā regula (ES) Nr. 907/2014, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 attiecībā uz maksājumu aģentūrām un citām iestādēm, finanšu pārvaldību, grāmatojumu noskaidrošanu, nodrošinājumu un euro izmantošanu (OV L 255, 28.8.2014., 18. lpp.).

3. Attiecīgās dalībvalstis var piešķirt papildu atbalstu par atbalsttiesīgajiem hektāriem, kas minēti 1. panta 2. punktā, līdz pat 100 % apmērā no summas, kura noteikta saskaņā ar šā panta 1. punktu.

Attiecīgās dalībvalstis papildu atbalstu izmaksā ne vēlāk kā 2018. gada 30. septembrī.

4. Regulas 1. pantā minētā atbalsta un, attiecīgā gadījumā, šā panta 3. punktā minētā papildu atbalsta summa katrai dalībvalstij nepārsniedz tiešo maksājumu summu, kas aprēķināta, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 ([1]) II pielikumā šai dalībvalstij 2017. kalendārajam gadam noteiktā valsts finansējuma apmēru dalot ar atbalsttiesīgo hektāru kopējo skaitu, kas attiecīgajā dalībvalstī 2017. gadā kalendārajā gadā deklarēts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 ([2]) 72. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

3. pants

Atbalstu, kas minēts 1. pantā, izmaksā, pamatojoties uz pieteikumu, ko atbalsttiesīgo hektāru lauksaimnieki iesniedz saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos noteiktajām metodēm un termiņiem.

4. pants

Attiecīgās dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, tostarp vispusīgas administratīvas pārbaudes un pārbaudes uz vietas atbilstoši Regulas (ES) Nr. 1306/2013 58. un 59. pantam, lai nodrošinātu atbilstību šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem. Konkrētāk, pirms atbalsta piešķiršanas dalībvalstis veic:

a) visu atbalsta pieteikumu administratīvās pārbaudes, kurās:

   i) pārbauda pieteikuma iesniedzēja tiesības pretendēt uz atbalstu;

   ii) pārbauda atbalsttiesīgo hektāru skaitu atbilstoši 1. panta 2. punktam, pamatojoties uz pārbaudēm saimniecībās, vēsturiskajiem datiem un integrēto administrācijas un kontroles sistēmu saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 809/2014 ([3]);

   iii) verificē, ka par tiem pašiem hektāriem neviens no atbalsttiesīgajiem pieteikuma iesniedzējiem nav saņēmis finansējumu no citiem avotiem, kas minēti 1. panta 1. punkta b) apakšpunktā;

b) pārbaudes uz vietas pieteikuma iesniedzēju telpās.

Pārbaudes uz vietas aptver vismaz 5 % no pieprasītā atbalsta kopējā apjoma.

5. pants

1. Tiesības saņemt Savienības finansējumu par izdevumiem, kas saistīti ar šai regulai atbilstīgiem maksājumiem, ir spēkā vienīgi tad, ja šie maksājumi saņēmējiem veikti vēlākais līdz 2018. gada 30. septembrim.

2. Deleģētās regulas (ES) Nr. 907/2014 5. panta 2. punktu nepiemēro.

6. pants

1. Par pasākumiem, kas jāveic saskaņā ar 4. pantu, attiecīgās dalībvalstis Komisijai paziņo ne vēlāk kā 60 dienas pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (OV L 347, 20.12.2013., 608. lpp.).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV L 347, 20.12.2013., 549. lpp.).

([3]) Komisijas 2014. gada 17. jūlija Īstenošanas regula (ES) Nr. 809/2014, ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, lauku attīstības pasākumiem un savstarpējo atbilstību (OV L 227, 31.7.2014., 69. lpp.).

2. Attiecīgās dalībvalstis ne vēlāk kā 15 mēnešus pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas nosūta Komisijai sīki izstrādātu ziņojumu par šīs regulas īstenošanu, tostarp ziņas par veikto pasākumu izpildi un pārbaudēm, kas veiktas saskaņā ar 4. pantu.

3. Attiecīgās dalībvalstis paziņo Komisijai par maksājumu noskaidrošanu.

7. pants

Šī regula stājas spēkā septītajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2018. gada 23. janvārī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER